

Likeverd for jenter og gutter i barnehagen

**Hva innebærer det å være gutt og jente,
hva er forskjellen og er den viktig?**

Ingeborg Danielsberg

(Kandidatnummer: 6017)

Bacheloroppgave

(Emnekode: BHBAC3980)

22.Mai.2020

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

Forord	s.2
1.0 Innledning	s.4-5
1.1 Problemsstilling	s.5
1.2 Oppgavens disposisjon	s.5
1.3 Førforståelse	s.5
1.4 Bakgrunn for valg av tema	s.6
1.5 Aktualisering av tema	s.6
2.0 Teori	s.7
2.1 Likestilling og likeverd	s.7
2.2 Kjønn	s.7
2.3 Kjønn som biologi	s.7-8
2.4 Kjønn som kultur	s. 8
2.5 Kjønn som identitet	s. 8-9
2.6 Sosial læringsteori	s.9
2.7 Lek og kjønn	s.9-10
2.8 Barns egenverdi	s.10
2.9 Lover og retningslinjer	s.11
3.0 Metode	s.12
3.1 Kvalitativ metode	s.12
3.2 Beskrivelse av gjennomføring	s.12-13
3.3 Valg av metode	s.13
3.4 Valg av informanter	s.13-14
3.5 Metode kritikk	s.14
4.0 Funn og drøfting	s.15
4.1 Tanker om likestilling mellom jenter og gutter	s.15-16
4.2 Arbeid med likestilling i barnehagen	s.16-18
4.3 Likestilling i barns lek	s.18-20
5.0 Konklusjon	s.21
6.0 Oppsummering	s.22-23
7.0 Litteraturliste	s.24
Vedlegg	
Vedlegg 1: Intervjuguide	s.25-26
Vedlegg 2: Samtykkeskjema	s.27-29

Forord

Da jeg nå har gått tre år på Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærere, er det flere jeg ønsker å takke for å ha vært med meg på veien til å bli barnehagelærer. De har vært med på gi meg støtte, veiledning, inspirasjon, og latter og gled

Jeg vil først takke mine informanter for at de var interesserte i å delta i min bacheloroppgave. De har åpnet seg opp rundt et tema som står meg nært, som har gitt meg ny kunnskap om viktigheten av arbeidet med likestilling og likeverd i barnehagen.

Jeg vil takke mine bachelor-veiledere Elsa Fjeldavli og Anne Holla for veiledning og støtte gjennom arbeidet med bacheloren. Det har vært en utfordrerne tid, og det har vært godt å vite at de har vært klare for å hjelpe, støtte og god veiledning da veien har virket lang.

Jeg vil takke Vibeke Glaser som lærer og veileder. Hun har vært en stor inspirasjon for meg i de tre årene på barnehagelærerutdanningen. Dette er en lærer som virkelig brenner for faget, og formidler dette til elevene sine med glede og engasjement. Takk for at du har sett og hørt meg, det har gitt meg en anerkjennelse for at jeg er god nok som jeg er, og fått en større lidenskap for mitt arbeid som kommende barnehagelærer, tusen takk.

Jeg takke mine medelever etter tre år på Dronning Mauds Minne Høgskole, de har vært med på å gjøre slik at jeg har kjent på tilhørighet og fellesskap. De har gitt meg støtte, veiledning, motivasjon og mye glede.

Jeg vil til slutt takke mine venner og foreldre som har vært med meg på hele reisen til å bli barnehagelærer. De har vært der i tykt og tynt, da jeg har hatt det vanskelig rundt det å være bra nok. De har lært meg det at noe er bra nok og jeg er bra nok som den jeg er. De har stått opp for meg, gitt meg en stor støtte, gitt meg følelsen av at jeg mestrer det å bli barnehagelærer og at de har alltid vært sikker i sin sak om at jeg er en omsorgsfull person som vil jobbe for at menneskene rundt meg som i barnehagesektoren og de nære skal føle seg verdifulle for dem de er som sitt eget selv.

1.0 Innledning

Innledningsvis vil jeg peke på hva denne oppgaven skal ta for seg. Norge er ett land som har kommet langt i likestilling mellom menn og kvinner, men hva innebærer det egentlig å være gutt og jente i barnehagealder, hva er forskjellen og er den viktig? Denne bacheloroppgaven vil bli delt opp i flere kapitler. Kapittel 1 vil bestå av en innføring og oversikt over bacheloroppgaven. Temaet for bacheloroppgaven er likeverd for jenter og gutter, der problemsstillingen er ”Hva innebærer det å være gutt og jente, hva er forskjellen og er den viktig?”. Dette er et tema som som er blitt mer aktuelt de siste årene, da vi har kommet dit at identitet er noe vi har i fokus. Jeg vil ta for meg hvordan oppgaven er bygd opp, og gi en forforståelse for temaet. På denne måten vil leseren kunne få en forståelse av hva oppgaven vil handle om. Jeg vil peke på hvorfor jeg valgte å skrive om akkurat dette temaet om kjønn og likeverd. Da det peker på hvordan jeg har minner fra barndommen som har satt seg, og at jeg derfor ble svært interessert og undret meg over dette temaet i voksen alder. Innledningsvis vil jeg også vise til aktualiseringen av dette temaet. Det er godt plantet inn i vår kulturarv at det er en betydelig forskjell mellom gutter og jenter, og at dette nå blir tatt ut som et aktuelt tema til diskusjon.

Kapittel 2 vil være en teoridel. Der jeg vil ta for meg ulike begreper og teorier rundt temaet. Likestilling og likeverd er to begrep som er viktig å presisere i denne oppgaven da det finnes en forskjell mellom begrepene, som fort kan bli forvekslet med hverandre. Det jeg videre skal ta for meg er kjønn som begrep og betydningen rundt det. Der jeg peker på at kjønn kan deles inn i flere kategorier, og jeg har valgt å dele det inn som, kjønn som biologi, kjønn som kultur og kjønn som identitet. Det å dele opp begrepet kjønn gjør at en kan få en forståelse om at kjønn ikke bare handler om hvilket kjønn vi er født som, men at det ligger mer bak. En kan vise til at det finnes ulike kjønnsroller og kjønnsforskjeller, og dette kan beskrives med begrep som sosial læringsteori. Der vi har en ubevisst holdning rundt det at gutter og jenter skal oppføre seg kjønnsstereotypisk. I barns lek kan en knytte inn kjønnskonstruksjon, der samfunnet har en forventning til hvordan jenter og gutter skal opptre som mennesker, og det er derfor viktig at en kjenner til det å anerkjenne barns egenverdi. Tilslutt i kapittel 2 vil jeg ta for meg ulike lover og retningslinjer vi i barnehagen er pålagt som en pedagogisk virksomhet. I kapittel 3 vil jeg ta for meg metode. Her vil jeg vise til hva som inngår i begrepet metode, som kan ses på som et type middel for å samle inn informasjon til videre forskning. Der jeg vil vise til at jeg valgte å bruke kvalitativ metode. Jeg vil også beskrive gjennomføringen av datainnsamlingen, og en beskrivelse av valget av informanter med ulikt kjønn. I slutten av kapittel 3 vil jeg dra frem at det kan finnes ulemper ved valget av metoden, men at den også

gir en dybde i temaet.

I kapittel 4 vil jeg ta for meg mine funn og drøfting ut i fra den innsamlede dataen. Der jeg vil ta for meg kapittelet i tre deler. Der delene vil være *tanker om likestilling mellom jenter og gutter, arbeid med likestilling i barnehagen, og likestilling i barns lek.*

Helt tilslutt vil jeg konkludere og gi en oppsummerende avslutning om temaet som likeverdet mellom gutter og jenter.

1.1 Problemstilling

Problemstillingen jeg skal ta for meg i denne bacheloroppgaven er ”Hva innebærer det å være gutt og jente, hva er forskjellen og er den viktig?”

1.2 Oppgavens disposisjon

Oppgaven vil bli delt opp i flere kapiteler som skal gjøre det oversiktlig å forstå budskapet bacheloroppgaven skal ta for seg.

1.3 Førforståelse

For å få en førforståelse vil jeg vise til en praksisfortelling fra min barnehagepraksis.

Det er første dagen i barnehagepraksis. Alt er nytt og jeg skal danne meg kjennskap og kontakt med barna, de ansatte og foreldrene. Jeg hadde tidligvakt og møtte barna etterhvert som de kom i barnehagen på morgenen. Et av barna ankommer barnehagen, og jeg går bort å hilser. Barnet hadde et kjønnsnøytralt navn og hadde halvlangt hår, jeg antok ubevist at barnet var ei jente. Senere på dagen snakket jeg med en ansatt og hun gjorde meg oppmerksom på at barnet ikke var en jente men en gutt, hun fortalte at hun selv og andre ofte i første møte antok at han var ei jente. Jeg merket at i det hun fortalte meg at han var en gutt, at jeg ble overasket og automatisk endret tankegangen og væremåte til gutten.

I ettertid synes jeg det er interessant at det hadde en så stor betydning for meg om at barnet ikke var ei jente men en gutt. Det føles vondt at jeg endret meg såpass i væremåten til gutten. Tenk at jeg så ubevisst endret meg med tanke bare på hvilken kjønn han var. Å da jeg føler at jeg selv er god på å tilnærme meg og anerkjenne barna for dem de er, uansett kjønn. Derfor var det interessant å ta for seg dette temaet da jeg selv ble overasket av min egen ”tankegang, væremåte og handling. Hva er det som gjør at en kan endre måten en tilnærmer seg barna på bare ved hvilket kjønn det er? Dette er noe jeg ønsket å se nærmere på.

1.4 Bakgrunn for valg av tema

Siden min barndom har kjønn og identitet vært et tema som har interessert og påvirket meg, slik at jeg i voksen alder synes vært svært spennende og som jeg har undret meg over. Da jeg selv gikk i barnehagen vil jeg beskrive meg som en stereotypisk jente, som løp rundt i kjoler og likte å pynte meg. I alderen 5 år valgte jeg å klippe av meg håret selv, og en dag fikk jeg oppleve noe jeg husker den dag i dag, det var at en jente kalte meg for en gutt. Det har vært interessant at dette minne har satt seg så tydelig, men det handler om at jeg i en alder av 5 år opplevde det at noen andre ikke anerkjente meg som den jeg opplevde meg selv som. Derfor ønsket jeg å velge å skrive om temaet likeverd i barnehagen for jenter og gutter. Da dette er et svært aktuelt tema rundt det at barn skal ha opplevelsen av å være sitt eget selv og bli anerkjent for det. Dette er med på at barns vei til å realisere seg selv og skape et selvbylde. Derfor vil jeg se på hvordan vi i barnehagen jobber rundt dette temaet og hvilken rolle barnehagen har som en profesjonsvirksomhet.

1.5 Aktualisering av tema

Vi i Norge har kommet langt med likestilling mellom kjønn. Likeverd er et begrep som blir brukt tilknyttet dette, men en kan tydelig se et skille i dagens samfunn mellom jenter og gutter. Vi ser at det bugner over i butikker av det store rosa og blå skille hos barn. En vanlig samtale rundt tegnebordet er ofte hva som er jente-og guttefarge. Men fra tidlig av kommer ofte barn å instruerer de andre barna om at det ikke finnes jente og guttefarge. Dette handler mye om vår kulturarv, og hvilke verdier og holdninger vi viderefører til barna. Noe av det første spørsmålet en gravid kvinne får eller rett etter fødselen er ”ble det gutt, eller en jente?”. Det er godt plantet inn i vår kulturarv at det er en betydelig forskjell mellom gutter og jenter. Da barnet er født får det et rosa eller blått teppe. Der jentene får fargen rosa, mens guttene får blått. Barn går ofte klær etter deres kjønn. Gutter går i de tøffe genserne med biler og dinosaurer på, der de får kommentarer som ”du var jammen meg en tøff gutt”. Jenter sprader rundt i prinsessekjoler, og får kommentarer som ”Du var virkelig søt i dag, en prinsesse”. Hva gjør dette med barnet fra en så tidlig alder å bli plassert inn i adskilte stereotypiske plasser. Det finnes egne sangbøker for jenter og egne for gutter. En kan spørre seg om er det så ille at vi skiller barna slik, og får dette egentlig noen skadevirkning for dem. Det tas opp som en diskusjon stadig, hva gjør dette med barna for deres barndom, helse og livsmestring. Er det så farlig at vi har disse holdningene og forventningene til hvordan en gutt og en jente skal interessere seg for og oppfører seg som. Det at vi er et kjønn er ikke nødvendigvis tilfelle, for hva vil det si å være et kjønn?

2.0 Teori

Da en skal få forståelse rundt temaet bacheloroppgaven peker på, må jeg ta for meg noen ulike begrepet og teori.

2.1 Likestilling og likeverd

En kan ta for seg begrepet likestilling. Mange vil assosiere likestillingsbegrepet med at kvinner og menn skal ha like rettigheter og muligheter, men likestilling handler også om mer. Likestilling handler også om å utjevne det sosiale aspektet, flerkulturell integrering eller inkludering av mennesker med ulike forutsetninger for å kunne fungere i samfunnet. Derfor har en kommet frem til at likeverd er et begrep som passer best til å brukes i dagens samfunn. Det vil hevdes at likestillingsperspektivet i dag handler om at vi kan ivareta verdien i at vi alle er ulike og derfor må anerkjenne alle for sitt eget selv (Askland 2015, s.12).

Likeverd begrepet kan forklares som at alle er like mye verdt uansett kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn (Rammeplanen 2017, s.12). Likeverd er et ideal for Norge som storsamfunn, men forutsetninger som de sosiale rollene vi blir født inn kan skape ulik grad av betingelser for opplevelsen av likeverd. Om man er gutt eller jente, lillesøster eller storebror, bor i hus med eget rom eller deler rom med søsken i leilighet, dette er faktorer som kan gi muligheter og sette begrensninger i barns liv. I barnehagen har vi et ansvar for at alle barn uavhengig av kjønn, etnisitet eller sosial klasse skal få optimale muligheter til utfoldelse, utvikling og læring (Askland 2015, s. 53).

2.2 Kjønn

Kjønn kan deles inn i flere kategorier, det er ikke nødvendigvis det du er, det kan være også være hvilken opplevelse du har av deg selv. Kjønn kan deles inn i det som er biologisk, kjønn som kultur og kjønn som identitet.

2.3 Kjønn som biologi

Da et nytt barn blir født er noe av det første vi spør om hvilket kjønn barnet er. Her handler det om kjønn som biologi. Våre forventninger til barnet styres av kjønn det har, allerede fra fødselen av. Det biologiske kjønn blir fremstilt i to kategorier, som kalles to-kjønnsorientering, som vil si at vi enten er kvinne eller mann. Dette styres etter de ytre

kjønnsorganene (Askland 2015, s. 25). I Norge fødes det årlig 10-12 barn som ikke har et bestemt kjønn, der de ytre kjønnsorganene er tvetydig. Derfor blir det raskt bestemt om barnet er jente eller gutt. For i Norge er kjønn bare delt inn i to kjønn, og en må ha et kjønn for å få personnummer. Dette peker sosialantropolog Marit Vaula Rasmussen i artikkelen "Født med ubestemmelig kjønn". Hun forteller "Et barn – eller et menneske for den del – uten kjønnsidentitet er utenkelig og uhåndterlig, både juridisk og sosialt. For staten kan du ikke eksistere uten kjønn, for å få et personnummer og bli registrert som borger må du enten være mann eller kvinne (Førde, 2008)".

2.4 Kjønn som kultur

Kjønn som kultur kan ses på som vårt syn på kjønn, og forventningene vi har til kjønn. I vårt samfunn har vi et tokjønn syn på mennesker, vi deler gjerne dette synet inn i fenomener som feminin og maskulin. Vi kan også kalle det "å kjønne" verden, og menneskene rundt oss. Det tokjønnene synet er sterkt knyttet til våre verdier og verdsettinger (Askland 2015, s. 26-27). Dette peker på at vi har en forventning og ubevisste holdninger om at jenter skal opptre feminint, mens gutter skal opptre maskulint. Dette er noe vi har en forventning om allerede fra barnets fødsel av. En kan se flere eksempler på det at det feminine ofte blir mindre verdsatt. Da dette er sterkt knyttet inn i vår kulturarv at kan være problematisk at gutter opptre feminint, da dette ikke blir verdsatt på samme måte som at jenter opptre maskulint. Da en ser på det som en bra ting at jenter utdanner seg i mannsdominerte yrker. Det at gutter opptre feminint blir ofte sammenlignet med homofili. Det at en gutt er feminin handler ikke alltid om deres seksuelle legning, men hvordan en er som menneske. Det er gjennom vårt tokjønn syn at vi ser på disse væremåtene så forskjellig, det handler da mye om at homofili blir betraktet som et problem. Da dette peker på at i tidligere tid i Norge så var homofil ulovlig og sett på som en sykdom. Dette er noe som fortsatt er tilfelle i noen land, som peker på at vi fortsatt har en vei å gå om likestilling mellom kjønn, og at vår kultur er med på å avgjøre dette.

2.5 Kjønn som identitet

Er vi kjønn eller gjør vi kjønn? Dette er et spørsmål en kan stille seg da det er snakk om kjønn som identitet. Kjønnsidentitet er sterkt knyttet til den biologiske seksualiteten slik den ytrer seg forskjellig individer. Men kjønnsidentitet er også like sterkt knyttet til den kulturelle og sosiale konteksten en vokser opp i. Hvordan en opplever seg selv som jente eller gutt, og hvordan en ytrer seg som sosialt subjekt, representerer to ulike nivå påvirker hverandre, men det er ikke nødvendig så selvsagt hvordan de gjør det. En kan se på kjønnsidentitet både som

noe en ”gjør” og noe en ”er”. (Askland & Sataøen 2017, s.155-156). Jeg har tidligere pekt på kjønn som kultur, at vi har våre forventninger om hvordan en skal opptre som menneske ut i fra deres kjønn. Det at vi er kjønn vil ikke ses på som reelt, men det er fra vår kultur at vi har den holdningen og forventingen. Men kjønn er fortsatt en viktig del av vår identitet, men det handler ikke kun om hvilket kjønnsorgan vi har, men hvem vi er som person og det å være sitt eget selv. Det at en nå kan se på kjønn som identitet, viser til hvilken velstand vi er i, da vi har fått muligheten til å utvikle, utforske og eksperimentere på områder som ikke tidligere har vært tilgjengelig. Kjønnets vårt er en viktig del av utviklingen av egen identitet. Identitet handler i hovedsak om hvordan vi mennesker opplever oss selv som. Der handler også om å være og å være i relasjon til den verden vi er en del av. Det som kan være problematisk i utviklingen av egen identitet er at det tokjønnsdelte synet ikke passer med den opplevelsen en har av seg selv (Askland 2015, s.32-33).

2.6 Sosial læringsteori

Sosial læringsteori, også beskrevet som rolleteori viser til at kjønnsforskjeller blir til ved at hvert enkelt individ tilpasser seg de kravene som stilles til dem via hvilket kjønn en er. Barn kan få oppmuntring og ros ved at det oppfører seg såkalt kjønnsriktig i forhold til deres kjønn og dermed kan bli ”jentete – jenter” og ”guttete-gutter”. Det som også er med på å påvirke dette er at barn kan oppleve å bli ignorert ved at de ikke handler på den kjønnsriktige måten, som er med på å generalisere forventningene som barna står ovenfor, og derfor handle deretter. Noe som handler om å få aksept og derved oppfylle rolleforventningene en har til dem. En kan se på dette som en ytre betingelse som årsak til kjønnsroller, der grunnen handler om hvordan vi er med på å ha stereotypiske oppfatninger av disse kjønnsrollene som er gitt (Larsen og Slåtten 2011, s. 53-54).

2.7 Lek og kjønn

I barns lek utfordrer barna de utfordrer de gitte forventningene til hvordan jenter og gutter skal leke. Öhman peker på i boka *Det viktigste er å få leke* at en kan spørre seg ”...hvilken eller hvilke betydninger kjønn har for barns lek. Det er i leken barn tester posisjoner og overtredende gitte grenser. Denne leken er på alvor. Barna oppdager, oppretter og snur opp ned på de dominerende normene for hva det betyr å være gutt og jente (Öhman 2012, s. 113)” Noe som peker på kjønnskonstruksjon, der kjønn ses på sosialt konstruert og som en markør, som igjen handler om samfunnets forventninger til hva jenter og gutter skal gjøre og hvordan opptre som menneske. Kjønnskonstruksjon handler også om ulike maktrelasjoner som peker

på at vi har forventningen ubevist og gir det er forsprang for at gutter og jenter skal holdes adskilt, og at de ses på som motsatser, og at i hierarkiet som viser til at mannen er norm, og kvinnen er underordnet (Öhman 2012, s. 111)”. Dette kan en også sammenligne med den tidligere såkalte husmorsperioden etter krigen, der kvinner skal holdes hjemme og menn skal være i arbeid. Barn bruker leken til å få erfaring rundt det å bryte og utforske disse normene og motsatsene. Det at barn utfordrer disse ulike dimensjonene av lek, som kan være tilhørighet, makt og demokrati (Öhman 2012, s. 95). Barna får gjennom leken utfordret seg slik at uttrykt seg selv, der de bruker leken som et selvuttrykk og at leken er en måte å realisere seg selv på. Leken i seg selv har sin egenverdi, og i den uttrykker dem hvordan de ser på deres omverden her og nå. Barnas lek har sin egenverdi for barna, for spør en barn hvorfor de leker, vil en gjerne få svar som ”Fordi det er gøy”. Det pekes på at barn leker lystbetont, det gir glede og en tilfredsstillelse. Leken er med på å skape en forståelse og mening, de er kontroversielle rundt å bryte grenser som ikke kan være mulig i den virkelige verden. Dette gjør de gjennom å prøve ut ulike roller og posisjoner i leken som kan være umulig i det virkelige, men de utøver også roller og posisjoner som kan være mulig for deres fremtid (Öhman 2012, s.100).

2.8 Barns egenverdi

Barn er ulike, og ulike barn krever og viser ulike typer kontakt. Barns opplevelse av å ha egenverdi handler mye om hvilken kontakt vi danner med barna. Da en møter barnet på en anerkjennende væremåte er dette med på at barnet utvikler sitt selvbilde og selvstendighet. Anerkjennelse handler om hvordan vi ser og hører barnet, like mye som hvordan vi bekrefter, og hva vi bekrefter og hva vi aviser av barnets ytringer. Anerkjennelse handler om en måte å være på, som er knyttet til vår egen væremåte, vårt menneske syn, og våre verdier og holdninger (Askland 2015, s.37). En kan knytte dette opp mot det å være sensitiv voksen, da det å være anerkjennende er en del av å utøve sensitiv kontakt. Barn skal oppleve at de er meningsfulle for fellesskapet de tilhører. Familien til barna er først og fremst barnas primærkontakt, og vi i barnehagen har en såkalt sekunder kontakt. Det er viktig å presisere det at vi ikke skal ta rollen til familien til barna som de nærmeste omsorgspersonene, men vi har en viktig rolle i barnas hverdag. Da de er i barnehagen mesteparten av deres våknetimer i hverdagen. Barnehagens funksjon er sekunder, men det følelsesmessige aspekt i barnehagen som på mange måter er likt som i hjemmet. Barn trenger å få den bekreftelsen om at de har egenverdi, det gjelder like mye om det følelsesmessige til hvordan opptrer (Askland 2015, s. 52-53).

2.9 Lover og rettingslinjer

Vi i barnehagen er forpliktet til å jobbe med et likestilt og likeverdig miljø i barnehagehverdagen. Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) peker på i kapittel 1 innledende bestemmelser §1 ”Lovens formål er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person. Med likestilling menes likeverd, like muligheter og like rettigheter. Likestilling forutsetter tilgjengelighet og tilrettelegging. Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling. Loven skal bidra til å bygge ned samfunnsskapt funksjonshemmede barrierer, og hindre at nye skapes.” Her presiserer det at med likestilling menes det likeverd, like muligheter og like rettigheter, og det viser til at vi i dagen samfunn har kommet dit at vi bruker likeverd som det nye begrepet for likestilling.

Barnehagelovene peker på i kapittel 1. Barnehagens formål og innhold, §1. Formål videre at Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Rammeplanen 2017 peker på i kapittel 1. Barnehagens verdigrunnlag at likestilling og likeverd at ”barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling (Rammeplanen 2017, s. 12)”.

3.0 Metode

Da jeg skulle ta for meg denne bacheloroppgaven måtte jeg ta for meg en metode for å samle inn datamateriale. Selve begrepet metode handler om at det kan sammenlignes som et redskap, som skal brukes til å undersøke og forske på ulike temaer. Metode kan også beskrives som en fremgangsmåte som et middel til å kunne løse problemer, og oppnå ny kunnskap, det finnes mange ulike typer middel for å samle inn informasjon. Selve informasjonen som er innsamlet kalles data. Metodens fremgangsmåte er med på å oppnå nye erfaringer og ny kunnskap om valgt tema. Metoden kan videre brukes for å prøve ut kunnskapen som er innsamlet. Dette er med på å oppfylle kravene på en vitenskapelig kvalitet (Larsen 2017, s.17).

3.1 Kvalitativ metode

Kvalitativ metode er en forskningsmetode som brukes ved innsamling og analyse av data. Selve hensikten med kvalitativ metode er å finne og fortolke ulike sosiale fenomener. Relasjonene og omgivelsene rundt informantene blir sett i en større sammenheng som gir en mer helhetlig forståelse av temaet som blir tatt for seg. Det er viktig at denne metoden blir brukt i informantenes naturlige kontekst, slik at datamaterialet er pålitelig (Løkken & Søbstad, 2011, s. 35). Hensikten med kvalitativ metode er også å oppnå dybdekunnskap. Derfor kan en ikke generalisere den kvalitative dataen, da dette er i dybden av et mindretall av datamateriale. Kvalitativ metode går mer i dybden, der det er et mindre antall og grupper som deltar, her kommer det mer detaljert informasjon som danner ny kunnskap. Det vil derfor ikke la seg generalisere oppgaven, da det er et lite utvalg av informanter. Kvantitativ er generaliserbart, derfor kan jeg ikke generalisere metoden og mitt datamateriale.

3.2 Beskrivelse av gjennomføring

Da jeg skulle ta for meg denne oppgaven måtte jeg sette meg en arbeid-skisse for hvordan arbeidet skulle gå for seg. Både med planleggingen av hva som skal gjøres, og når det skulle gjøres. Jeg bestemte meg for å ta for meg det teoretiske først. Dette handlet om at jeg skulle dukke nærmere inn på temaet jeg ønsket å skrive om. Jeg leste også flere artikler og kronikker om temaet kjønn, likestilling, barns lek, markedsføringen for barn ut i fra deres kjønn osv. Dette ga meg et bredt spekter på hva jeg kunne ta for meg i oppgaven. Det ble derfor vanskeligere å snevre inn. Det er mange temaer og problemstillinger jeg kunne tenke å se nærmere på i denne oppgaven, men som jeg måtte legge bort for at det ikke skulle bli for bredt tema. Videre i arbeidet med oppgaven ønsket jeg å ta for meg en barnesamtale og

intervju av barnehagelærere, helst av ulikt kjønn. Det oppstod utfordringer da Norge ble i en spesiell situasjon slik at barnehagene stengte over en viss periode. Derfor måtte jeg ta i bruk nye metoder for å få data til oppgaven. Mine informanter fikk tre ulike muligheter for hvordan de ønsket å delta i oppgaven min. Begge informantene mine valgte å ta dette over mail.

3.3 Valg av metode

Jeg valgte å bruke kvalitativ metode i denne bacheloroppgaven, da denne type metode skaper en mer dybde i datamaterialet. Da Norge har vært under en spesiell situasjon under mitt arbeid med bacheloroppgaven, utløste dette at jeg ikke fikk tatt fysiske intervju, og jeg ønsket å ha en barnesamtale men dette lot seg heller ikke gjennomføre. Derfor måtte jeg endre min metode for å samle inn materiale, derfor valgte jeg å intervju på en litt annen måte. Jeg fikk tak i to informanter som ønsket å delta i et intervju over nett. De to informantene fikk derfor tre valg om hvordan de ønsket å delta i denne oppgaven, de kunne ta det over skype, telefonsamtale eller mail. Begge ønsket seg å ta dette over mail.

3.4 Valg av informanter

Det var viktig for meg å få ett innblikk i hvordan en mann og en kvinne så på dette temaet. Jeg ønsket å ha to informanter av ulikt kjønn, det ville da gjøre at jeg fikk et utvalg av hvordan en mann og en kvinne så på denne problemstillingen. Jeg ønsket å se på om de hadde ulike formeninger og holdninger om dette temaet. Bacheloroppgaven handler om kjønn, og derfor var det naturlig for meg å få informanter av ulikt kjønn. Informantene er fra to ulike barnehager, og de jobber på hvert sitt alderstrinn. Det var da fint å få et overblikk over aldersgruppen i barnehagen, da en jobbet på småbarnsavdelingen og en jobbet på storbarnsavdelingen. En kan også spørre seg hvorfor jeg har valgt å ha informanter med ulikt kjønn da jeg vil presisere i denne oppgaven av å se mennesket bak kjønn, og ikke mennesket som kjønn. Derfor velger jeg ikke å opplyse om det er mannen eller kvinnen som presiserer svarene og holdningene. Slik at en kan få et eget syn på det, men ikke på grunn av deres kjønn. Jeg vil kalle informantene mine for, informant 1 og informant 2 med tanke på taushetsplikt. Jeg vil trekke frem at en av informantene mente at ”jeg er en mann som jobber på avdeling med tre andre damer. Ikke at dette er relevant for svarene jeg har gitt i oppgaven, men det hadde vært spennende å se på hvordan jeg som mann opplever dette kontra en kvinne i samme stilling og yrke”. Jeg synes denne kommentaren er fin å vise til da han viser til en det kan være en forskjell, men også en likhet mellom svarene de har. Det at om de enten er mann

eller kvinne kan de fortsatt følge de samme verdiene og holdningene til likestilling og likeverd i barnehagen.

3.5 Metodekritikk

Metoden som blir brukt kan ses på med kritikk da metoden går i dybden eller får konkrete besvarelse på et lite utvalg av informanter. Gjennom å bruke kvalitativ metode som intervju over mail får en konkrete besvarelser, men dette kan gjøre slik at en ikke får gått inn i dybden på temaene, da jeg ikke kan fysisk spørre om å utype svarene mer, eller flere oppfølgingsspørsmål. Informantene fikk da en intervjuguide som de skulle svare på ulike spørsmål. Det er viktig å presisere at dette er et utvalg av to pedagogiske ledere som er utdannet førskolelærer, og vil ikke gjenspeile den generelle arbeidsmetoden, verdier og holdning pedagogiske ledere har til temaet. Derfor vil dette være som dybde intervju hos to enkelt pedagogiske ledere. Der en ikke kan generalisere det som kom frem i intervjuene.

4.0 Funn og Drøfting

For å ta for seg funn jeg har fått ny kunnskap om, og drøfte dette velger jeg å dele det inn i tre deler. Jeg vil dele det opp slik at jeg holder meg til ett tema per del. I dette kapittelet kommer jeg til å legge frem funn og drøfte ut i fra problemstilling og teorien jeg har pekt på.

4.1 Tanker om likestilling mellom jenter og gutter

Jeg startet i intervjuene med å gi informantene til å dele egne tanker rundt likestilling og likeverd. Informant 1 pekte på at enkelt og greit at en skal behandles likt uavhengig av kjønn og at alle er like mye verdt. Informant 2 tolket likestilling som at alle skal ha like muligheter, rettigheter og lik behandling uavhengig av kjønn, og at likeverd er at alle er like mye verdt uavhengig av kjønn, bakgrunn og på tross av mangfold.

Her kan jeg se at informantene fort kan bli farget av min oppgave som handler mye om kjønn, og det er derfor de peker mest på det med kjønn. Jeg tror at jeg kunne fått et litt annerledes svar om jeg pekte på mangfoldet i samfunnet. Informant 2 pekte på det med mangfold, som er en viktig del av begrepene likestilling og likeverd. Det at en har et mangfold i barnehagen bør ses på som en ressurs. Palma Sjøvik peker på i boka *en barnehage for alle* at mangfold og fellesskap skal ses på som en ressurs i barnehagen, men dette forutsetter inkludering hos barna i barnehagehverdagen. I Norge har alle barn rett på barnehageplass, og dette er med på at barn fra tidlig alder skal få det samme forutsetningene og et likeverdig tilbud (Sjøvik 2014, s. 38). Dette er med på å bygge en grunnmur for barna videre i livet. En del av å ha et mangfold i barnehagen er at barn skal danne forståelse for at vi alle er ulike og unike på hver vår måte.

Informantene skulle videre svare på om hva de syntes om at gutter og jenter den dag i dag fortsatt blir behandlet forskjellig i barnehagen. Informant 1 mente at dette er noe vi må gjøre noe med, og at vi i barnehagen har den rolles som har mulighet til å jevne ut disse forskjellene. Informanten 1 mente det at vi trenger en større bevisstgjøring av dette tema blant personalet i barnehagen, men han/hun mente også at en også skal rette dette fokuset mot media, leke- og klesindustrien, og samfunnet generelt. Der det fortsatt finnes forventninger og visse føringer om hva en gutt og en jente skal like av alt fra farger på klær, type leke og lek/aktivitet. Informant 2 mente at det var kjedelig å tenke på at det fortsatt er slik i barnehager rundt om, han/hun hadde håpet på at vi hadde kommet lengere enn som så med å behandle barna likt ut i fra kjønn. Hun/han pekte også på at det lite kjønnsrollenøytrale samfunnet preger nok også barnehagene, selv om jeg håper dette ikke er veldig typisk oss,

som jeg tolker typisk for barnehageansatte. Begge informantene pekte på at det er et problem at vi fortsatt behandler barn i barnehagen forskjellig. I Informant 1 sin kommentar om leke- og klesindustrien ser en mange viktige og store problemstillinger vi har i barnehagen like mye som i Norge som storsamfunn. Hva vi legger som forventning om at jenter er jentete og gutter er guttete. Det bugner over av dette store skille mellom kjønn, som en ser svært tydelig i leke- og klesindustrien. Det finnes for eksempler egne sangbøker for gutter, og egne for jenter, der sangene er det samme men utseende på boka er blått for gutter og rosa for jenter. En kan gå i en lekebutikk, en ser tydelig at det er egne avdelinger for hvert kjønn. Den rosa avdelingen er for søte små jenter, og den blå er for tøffe store gutter. Det er interessant å se at dette skille har med årene bare blitt større, da vi i Norge har kommet så langt innenfor likestilling og likeverd, spesielt mellom kjønn.

4.2 Arbeid med likestilling i barnehagen

Informantene fikk spørsmål om hvordan de jobbet i barnehagen/avdelingen med likestilling. Informantene tolket dette spørsmålet på to ulike måter. Informant 1 tolket det slik om hvordan de jobber i hverdagen, mens Informant 2 tolket spørsmålet som om de tar aktive og planlagte valg i arbeidet med likestilling nedfelt i barnehagen deres. Dette er noe en kan se på gjennom metodekritikken, at en tolker spørsmålene på ulike vis, og da intervjuet ikke var fysisk så kan det gjøre slik at en ikke får svaret på det en ønsker å få kunnskap om. Tolkningene av spørsmålet er ikke feil, men er spennende å se på at en kan tolke spørsmålet forskjellig. Men jeg vil bringe opp det at Informant 1 pekte på at de jobbet med dette aktivt på flere plan i hverdagen. Både i forhold til hvordan de snakker til og med barna, behandler dem og hvordan de selv får velge etter egne ønsker og interesser, som barns medvirkning i egen hverdag. Et oppfølgingsspørsmål rundt dette med arbeidet med likestilling, var om de hadde nedfelt noen oppgaver for det i planen barnehagen. Informant 1 pekte på at de ikke hadde noen konkrete planer utenom det som står i rammeplanen, mens Informant 2 pekte på at de ikke hadde nedfelt noen planer rundt dette i deres barnehage. Jeg spurte informantene videre om at de som pedagogiske ledere, om de hadde noen oppgaver ovenfor de andre i personalet om temaet. Begge informantene pekte på det at de ikke hadde noen konkrete gitte arbeidsoppgaver, utenom det som er nedfelt om likestilling og likeverd i Rammeplanen for barnehagen, barnehageloven, barnekonvensjonen og likestillings- og diskrimineringsloven. Jeg spurte også om de hadde noen form for refleksjoner om temaet i barnehagen, som for eksempel avdelingsmøter også videre. Informant 1 pekte på det som var nevnt i svarene hans/hennes ovenfor, som har vært et samtaleemne hvor de i barnehagen har snakket om

deres egen bevissthet og praksis rundt temaet. Informant 2 pekte på at de tar det opp i avdelingsmøter innimellom, i forbindelse om hvordan de kan utvikle leken til barna. Det er en god ting å vite at dette er noe som diskuteres i disse barnehagene, og at de er bevisste på at dette er et tema som er viktig å drøfte og reflektere rundt med personalet. Det viser til at de bruker personalet som en ressurs for å bedre egen praksis. En kan tenke seg at det er nok nedfelle rammer om likestilling og likeverd i barnehagen, og at derfor trenger en ikke å nedfelle egne planer rundt det med barnets kjønn og identitet. En kan diskutere det om det skulle vært et større fokus på barns kjønn og identitet i barnehagen, kanskje noe mer skulle vært nedfelt. Men dette går under likestilling og likeverd. Det hadde nok vært med på styrke barnas identitet om vi hadde hatt et lite punkt om kjønn og identitet i rammeplanen som skal være nedfelt i barnehagenes planer.

Jeg ønsket å gå enda mer inn på hvordan de jobber i praksis, jeg spurte om hvordan de snakker med jenter vs. jenter. Der jeg la frem noen punkter som kunne være med å forstå spørsmålet bedre, og de skal kunne gi meg kunnskapen om det jeg ønsker å få vite mer om, for eksempel toneleie, væremåte, fremtoning og å være sensitiv. Informant 1 pekte på at i deres barnehage følte han/hun på at de er flinke til å snakke likt til begge kjønn, men informanten presiserte også at i ubevisstheten, at han/hun kunne ta seg selv i å bruke en strengere stemme mot en gutt, enn han/hun hadde brukt mot en jente i samme situasjon. Dette viser til hvordan vi handler og opptrer ubevisst ut i fra vår kulturarv. Det er en positiv side informanten viser gjennom at den ser og kanskje vurderer egen praksis gjennom at han/hun gjør seg bevisst på hvordan han/hun kan opptre annerledes ut i fra barnets kjønn. Informant 2 følte på at i deres barnehage at de snakket på samme måte til alle barn og møter dem med samme sensitivitet. Informanten viste også til et eksempel der om et barn slår seg, at hun/han ikke ser en forskjell på hvordan dem møter og trøster et barn som har det vondt, trenger plaster og trøst.

Informantene fikk også spørsmål om hva kan begrunnelse være rundt de valgene dere tar for gutter og jenter i barnehagen. Informant 1 mente det at arv og miljø kan ha mye å si i forhold til hvilke holdninger og oppfatninger man har av ulike kjønn. Dette kan ligge til grunn for noen av valgene man tar i hverdagen med mindre man er reflektert og selvbevisst nok over egen praksis. Informant 2 mente at behovet for kroppslig utfoldelse kan nok være med å styre hvem som anses å trenge mer utetid enn andre. Det er nok oftere at guttene får dette tilbudet

enn jenter. Selv om vi veldig ofte har valgfrihet i om man vil leke inne eller ute på formiddagen.

Informantene skulle også svare på ulike situasjoner som de kunne se for seg at gutter og jenter kan eller bør behandles ulikt. Informant 1 kunne ikke se for seg noen slike situasjoner. Informant 2 mente at barn generelt ikke alltid kan behandles likt, men kunne ikke se for seg at det skulle avhenge av kjønn. At noen for eksempel ikke klarer å sitte stille i lesestund og får tilbud om å leke i stedet er noe som ikke bør styres av kjønn. Informanten peker på en viktig del av arbeidet med likestilling og likeverd her, det at barn er ulike og trenger ulik behandling for hvem de er, og ikke etter deres kjønn.

4.3 Likestilling i barnas lek

Informantene skulle også ta for seg temaet likestilling i barns lek, der fokuset på spørsmålet var knyttet opp til hvilke muligheter barna har for medvirkning i egen lek, og om det er rom for deres egen lekeverden. Öhman peker på viktigheten av at barna får tid og rom til å leke, og utsagnet "Det viktigste er å få leke" er en svært viktig del av barnehagehverdagen til barna. Hun peker på at leken er barnas lek er den primære arenaen for at barna skal få uttrykke seg, og at den er svært viktig for at barna skal få etablere god selvfølelse og at de skal få følelsen og oppleve kompetanse og mestring, som peker på en følelse av å kunne medvirke i egen hverdag (Öhman 2012, s.15).

Informantene fikk spørsmål om hvilke lekemuligheter barna har på avdelingen deres i barnehagen. Informant 1 fortalte at de har en kjøkkenkrok hvor det er en dukkeseng, eget boltrerom med «binge» og ulike puter, lesestund med sofa og bøker, en krok med bondegård og dyr, en duplo krok og en krok med stableleker. I tillegg har de ulike bord-aktiviteter etter ønske. Informant 2 fortalte at de har dukkekrok, boltrerom og en voksengarderobe som barna får leke i. Dette er i tillegg til hovedrommet og fingarderoben.

Informantene skulle presisere om de kunne se noen forskjeller og likheter i barns lek i barnehagen ut i fra om de er gutter og jenter. Jeg lurte på om de kunne gi noen eksempler på dette, om de kunne se noen stereotypiske leker mellom kjønnene, eller om det gikk på tvers av kjønnene. Informant 1 pekte på det at han/hun ikke kunne se noen klare forskjeller eller likheter på barnas lek i barnehagen. Informanten føler det er en god blanding av både gutter og jenter i de forskjellige lekene som foregår både inne og ute. Selv om det selvfølgelig finnes

unntak for begge kjønn. Noen gutter søker mer lek med jenter og motsatt. Eneste eksemplet han/hun pekte på var at det ofte er et flertall av gutter når leken går over i lekeslåsning/herjing. Informant 2 kunne vise til eksempler som at biler og smålego er mer populært hos guttene. Og per i dag ikke har gutter som liker å leke med Barbie.

Dette handler om å utarbeide et godt lekemiljø for barna. Der barna har et miljø rundt seg som de kan oppleve mestring og glede rundt å kunne få leke med hva de vil og å få være med å leke. Å dette handler om vårt ansvar som kommende barnehagelærere at vi har ansvar for å danne en stimulerende lekeverden for barna, som er i tråd med at de skal få medvirke. Gjennom observasjon kan en barnehagelærer tilnærme seg barna i den grad at vi fanger opp hva som er barnekulturen her og nå, og deretter utforme det fysiske miljøet mot det psykososiale miljøet.

Videre var det spennende å se videre på hva informantene mente var årsakene til forskjellene og likhetene i lek og aktivitet. Informant 1 trodde at årsakene til disse forskjellene og likhetene handler mer om hva hvert enkelt individ liker og foretrekker og ikke hvilket kjønn de er. Informant 2 mente at mange barn har en medfødt tiltrekning mot typiske gutte-og jenteting. Men også at man blir påvirket av omgivelsene. Noen av guttene de har, har en helt genuin interesse for biler, for eksempel. Men dette mener han/hun at det ikke er noe fasit svar på. Det er individuelt fra barn til barn. De har også jenter som liker biler. Som Informant 2 pekte på mente han/hun at barna har en medfødt tiltrekning mot typiske gutte-og jenteting, dette kan knyttes opp mot arv og miljø. Der miljø kommer opp som en viktig faktor, for det kan være at vi ikke nødvendigvis blir medfødt en interesse som tiltrekkes av det stereotypiske for kjønn, men fra hva vi blir lært opp gjennom verdier og holdninger av de nære menneskene rundt oss.

Det av vi har dette som en kultur fra barndommen av, er det spennende å se på om informantene opplever det at gutter og jenter kan bli oppfordret ubevisst inn i stereotypiske leker/aktiviteter, ut i fra deres kjønn. Informant 1 pekte på at han/hun føler vi har kommet ganske langt med disse stereotypiske lekene og aktivitetene. Det har blitt mer bevisstgjøring rundt dette temaet og at det i den voksenstyrte leken ikke legges føringer for hva barna skal velge ut ifra kjønn. Informanten vil tro det fortsatt forekommer i barnehager rundt om i landet, men har selv opplevd lite av dette. Informant 2 pekte på at han/hun opplever at alle barna blir tilbudt de samme lekene og aktivitetene. Informanten ser også at voksnes deltagelse

i leken spiller en stor rolle i valg av aktiviteter. Barn ser ut til å velge mer variert hvis de voksne deltar og legger til rette. Med dette mener han/hun at sjansen for at en gutt velger Barbie-lek øker ved at en voksen er tilstede i leken.

Jeg ønsket også å få informantene til å vise deres kunnskap og erfaringen de har, og om de syntes det spiller noen rolle hvordan utformingen av avdelingen og lek/materialet er for å tilrettelegge like lekemuligheter for gutter og jenter. Her mente Informant 1 at de har utformet avdelingen var det ikke ut ifra hva de trodde hvert enkelt kjønn ville leke med, men at det skulle finnes lekemuligheter og lek/materialer for alle på tvers av kjønn. Barnehagen følger barnas interesser og bytter inn og ut ting etter hva de ser fenger mest. Dette skaper et fint lekemiljø og de ser ingen tydelige forskjeller på valg av lek/leker ut ifra kjønn.

Informant 2 peker på at han/hun tror utforming og tilgang til leker helt klart kan påvirke lekemuligheter for gutter og jenter. Og det å lage faste prinsesserom eller ridderrom synes informanten ikke noe om. Det bør være kjønnsnøytralt. Han/hun tror man kan stoppe opp fantasi og at barna ikke ser alle muligheter hvis et rom har satt føringer på hva slags type lek som skal foregå der. Når det gjelder lekekasser har vi det sortert i en kasse for biler og en kasse for Barbie. Det barnehagen til informanten har sett er at ved å legge action-figurer sammen med Barbie og en rosa stor bil sammen med bilene, trekkes oftere guttene mot barbie-dukker og jentene mot bilene. Det er en spennende måte å legge frem lekemateriale på, slik at de utfordrer de stereotypiske interessene til barna, og at de her åpner en ny lekeverden for barna som sitt eget selv, og få utfordret og utforsket andre sider av seg selv.

5.0 Konklusjon

Innledningsvis pekte jeg på det at Norge er ett land som har kommet langt i likestilling mellom menn og kvinner, men at vi fortsatt har et skille. Det kan finnes mange opphav til hvordan en ser på barn forskjellig ut i fra deres kjønn. Det ligger i vår kulturarv å skille mellom barn ut i fra deres kjønn, derfor har det vært interessant å se på ulike måter å se og tolke kjønnsdiskusjonen. Det å være gutt eller jente innebærer en forskjell fra fødselen av, der noen barn hvert år blir født med et ubestemt kjønn, og denne forskjellen noe å si for hvordan du er som ditt eget selv, og hvordan barna ser på seg selv. For det er det som det handler om til sist, er vårt selvbildet, og hvordan en uttrykker seg selv som sitt eget selv. For er det så viktig hvilket kjønn du er, for hvordan du er som menneske? Det kan være vanskelig å finne den nøyaktige konklusjonen på dette, men det handler i bunn og grunn om det å være menneske, og at en skal bli akseptert for den en er, og ikke bli fordomsdømt ut ifra kjønnnet vi har og er født med. Så hva innebærer det egentlig å være gutt og jente? Vi har ulike kropper, men det har alle mennesker uansett kjønn, om vi er feminine eller maskuline bestemmes ikke alltid etter kjønnsorganet vårt. Det er den en er som person som er viktigheten i hvordan barnet skal oppleve livsmestring som for hvem en selv er, om en har det bra, om en har et godt selvbilde rundt den en er, og om å danne en god helse som den en er. I Norge har vi kommet langt, i den veien ved at vi kan uttrykke oss selv gjennom utseende og væremåte. En skal ikke mange år tilbake for å se det at vi som mennesker ikke hadde den samme mulighet til å uttrykke oss selv, som i dag. Vi har fortsatt en vei å gå, det er derfor dette er et viktig tema og problemsstilling å ta for seg, da vi i vår kulturarv fortsatt har våre holdninger og verdier som gjør at vi ubevisst har forventninger av hva en jente og en gutt skal gjøre. Derfor vil jeg avslutningsvis i denne oppsummeringen og konklusjonen peke på det at er det egentlig så viktig hvilket kjønn vi er? – det er vel den vi er som menneske som er viktig og verdifull.

6.0 Oppsummering

Jeg har nå tatt for meg bacheloroppgaven med tema likeverd for jenter og gutter, der problemsstillingen var ”Hva innebærer det å være gutt og jente, hva er forskjellen og er den viktig?”. Jeg har vist til det at vi i Norge som storsamfunn har kommet en lang vei med likestilling og likeverd. Det har vært spennende å ta for seg hva som innebærer å være ulikt kjønn, og det å være gutt og jente i barnehagealder.

I kapittel 1 pekte jeg på det at jeg ønsket at leseren skulle få en tydelig oversikt over hvordan oppgaven var bygd opp, og at jeg begrunnet for valget av tema for oppgaven. Her pekte jeg på egen erfaring fra Ingeborg 5 år, og hva den hendelsen gjorde at det satte et spørsmålsteget rundt. Sånn at jeg ble interessert i å finne mer ut av hva som gjorde at jeg følte på ubehag ved å bli feil tolket av hvem jeg er. Knyttet opp mot denne erfaringen fra barndommen min, var praksisfortellingen spennende å ha med, spesielt da jeg selv har en tanke om at jeg behandler barna likt og anerkjenner dem for dem de er, og ikke etter kjønn. Dette viser til at det er godt plantet inn i vår kulturarv at vi har ulike forventninger av gutter og jenter. Temaet er svært aktuelt å diskutere og har et spørsmålsteget bak seg da vi har kommet så langt i Norge, men fortsatt har en vei å gå da det gjelder å se barna som den de er, og ikke kjønn.

I kapittel 2 tok jeg for meg begreper og teori rundt kjønn og likeverd. Da det var viktig å presisere det at likestilling og likeverd ikke har samme betydning, men at de er knyttet sammen. Da likestillingen handler om å være likestilt uansett hvem du er som menneske, mens likeverd er at du er skal oppleve å være like verdifull som andre. Kjønn som begrep og fenomen kan bety mye, men jeg valgte å dele opp begrepet i tre deler for å kunne forklare hva kjønn egentlig handler om, og at det finnes flere sider av kjønn. Der kjønn kan sees gjennom biologi, kultur og identitet. Der kjønn som biologi handler om hvilket kjønnsorgan du er født med. Kjønn som kultur handler om hvilke forventninger, holdninger og verdier vi har til mennesker ut i fra deres kjønn. Kjønn som identitet handler om det å danne egen identitet. Der en kan sette spørsmålsteget ”er vi kjønn eller gjør vi kjønn?”. Da vår kjønnsidentitet handler om hvordan vi opplever oss selv som jente eller gutt. Å at kjønn som identitet handler om både noe en ”gjør” og noe en ”er”. Der vår rolle som kommende barnehagelærer er svært viktig, for at barna skal kjenne på det at de er verdifulle akkurat som de er, og at de har sin helt egen verdi for fellesskapet og samfunnet rundt dem. Der vår kontakt med barna er svært viktig, der anerkjennelse er svært viktig i vårt arbeid med likeverd. Dette er noe vi også noe vi er pålagt å arbeide med som ansatte i en pedagogisk virksomhet. Der vi skal følge

retningslinjene fra barnehageloven, barnekonvensjonen, rammeplanen og likestillings- og diskrimineringsloven.

Kapittel 3 handlet om metode. Her beskrev jeg hva begrepet metode handler om, og at det brukes for å samle inn ulike type datamateriale. Der jeg brukte kvalitativ metode som er en metode som skaper en mer dybde enn oversikt. Det var viktig å presisere at det er et lite utvalg av informanter, og derfor vil ikke funnene la seg generaliseres. Jeg valgte også å ha to informanter med ulikt kjønn, det gjorde at jeg fikk et utvalg av hvordan en mann og en kvinne så på denne problemstillingen. Det var spennende å se om informantene hadde ulikt syn på temaet kjønn og likeverd da de er ulikt kjønn. Jeg valgte i oppgaven å bevisst ikke fortelle om hvem av informantene som svarte hva, da denne oppgaven handler om likeverd blant kjønn og dette er med på å understreke det budskapet jeg ville få frem i bacheloroppgaven.

I kapittel 4 tok jeg for meg de funnene jeg hadde samlet inn, og drøftet ut i fra dette. For å skape en god oversikt delte jeg kapittelet inn i tre deler. Der informantene delte *tanker om likestilling mellom jenter og gutter, arbeid med likestilling i barnehagen, og likestilling i barns lek*. Her var det mange spennende svar informantene kom med, de hadde mange like holdninger og verdier rundt temaet, som kan være med på å understreke det at selv om vi er av ulikt kjønn kan en også ha samme sunne verdier og holdninger rundt det å skape likestilling, likeverd, gi barna gode lekemiljø og at barna skal kunne kjenne på det å være viktig og være verdifull i samfunnet rundt dem.

Denne oppgaven har gjort slik at jeg fått en ny erfaring og kunnskap om et tema jeg virkelig brenner for, og som jeg synes er veldig spennende og interessant . Dette viser viktigheten av min rolle som kommende barnehagelærer at jeg skal være med på barnas reise for å realisere, utvikle, mestre, oppleve og kjenne på at en er verdifull akkurat som en er.

7.0 Litteraturliste

Askland, L. (2015). *Kontakt med barn, innføring i barnehagelærerens arbeid på grunnlag av observasjon*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Askland, L.,. (2015). *Større rom for jenter og gutter. Å utvikle en kjønns sensitiv pedagogikk i barnehagen*. Oslo: Kommuneforlaget

Askland, L., og Sataøen, S, O. (2017). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Larsen, A. K. (2017). *En enklere metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Larsen, A, K., og Slåtten, M, V. (2011). *En bok om oppvekst*. Bergen: Fagbokforlaget

Lov om barnehager (barnehageloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)

Kapittel 13

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51/KAPITTEL_2#%C2%A713

Løkken, G. & Søbstad, F. (2011). *Observasjon og intervju i barnehagen*.

Oslo: Universitetsforlaget

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.

Oslo: Departementet.

Sjøvik, P.,(red). (2014). *En barnehage for alle, spesialpedagogikk i*

barnehagelærerutdanningen. Oslo: Universitetsforlaget

Førde, K, E., (2008, 27.april). Født med ubestemt kjønn. Forskning.no. Hentet fra

<https://forskning.no/kjonn-og-samfunn-medisin-seksualitet/fodt-med-ubestemmelig-kjonn/975362>

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Intervjuguide med spørsmål om kjønn og arbeidet med å gi gutter og jenter like muligheter

Om informanten

- Hvilken utdanning har du?
- Hva er stillingen din i barnehagen?
- Hvilke avdeling/base jobber du på?
- Har du jobbet i andre barnehager, eller i andre typer jobber?

Om barnehagen

- Hvilken type barnehage er dette? (avdeling/base, privat/offentlig, stor/småbarn etc.)
- Hvor mange jenter og gutter er det i barnehagen, og på avdelingen/basen din?
- Hva er alderen på barna?
  - Er barna fordelt etter alder eller andre inndelinger?
- Hvor mange ansatte er det i barnehagen og på avdeling/basen din?

Tanker om likestilling mellom jenter og gutter

- Hvilke tanker har du rundt ordene likestilling og likeverd?
- Hvilke tanker har du om at gutter og jenter fremdeles blir behandlet forskjellig i bhg?

Om arbeid med likestilling i barnehagen

- Hvordan jobber dere i barnehagen/avdelingen med likestilling?
- Er det nedfelt oppgaver for det i planen barnehagen har? Hvordan? Eksempler?
- Har du som pedagogisk leder oppgaver ovenfor de andre i personalet med dette?
- Har dere noen for for refleksjoner og diskusjoner om temaet, i eks. avdelingsmøter?

- Hvordan snakker dere med gutter vs. jenter?

- Eks. Toneleie, væremåte, fremtoning og sensitiviteten
- Har du noen eksempler på dette?
- Hva kan begrunnelse være rundt de valgene dere tar for gutter og jenter i barnehagen?
- I hvilke situasjoner kan du se for deg at gutter og jenter kan eller bør behandles utlikt?
  - Kan du nevne konkrete eksempler på slike situasjoner?

Om likestilling i barnas lek

- Hvilke lekemuligheter har barna på avdeling? (ala dukkekroker, boltrerommet, etc)
- Ser du noen forskjell/likheter på barnas lek i barnehagen ut fra om de er gutter og jenter?
  - Kan du gi eksempler?
  - Er dette stereotypisk, eller går dette på tvers av kjønn?
- Hva mener du er årsakene til forskjellene og likhetene i lek og aktiviteter?
- Opplever du at gutter og jenter oppfordres ubevisst inn i stereotypiske leker/aktiviteter – ut i fra deres kjønn?
  - Hva kan grunnen til dette være?
- Utfra den kunnskap og erfaringen du har; synes du det spiller det noen rolle hvordan utformingen av avdelingen og lek/materialet er for å tilrettelegge like lekemuligheter for gutter og jenter?

Noe mer du har lyst å tilføye?

Vedlegg 2:

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«Likestilling og likeverd i barnehagen, hvordan gi jenter og gutter like muligheter»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelor-prosjekt hvor formålet er å se på likestilling og likeverd i barnehagen, med fokus på kjønn og barns lek. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette prosjektet er å se nærmere på likestilling og likeverd i barnehagen, som er knyttet opp mot kjønn, og barns lek. Hva innebærer det å være gutt og jente?, hva er forskjellen og er den viktig? Formålet er å ta for seg hvordan dette spiller en rolle i barnets utvikling av sitt eget selv. Jeg ønsker også å se nærmere på hvordan en jobber med å gi jenter og gutter like muligheter. Å at leken har en sentral rolle i dette.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du fyller ut et spørreskjema. Det vil ta deg ca. 1 time. Spørreskjemaet inneholder spørsmål om "Om informanten, om barnehagen, tanker om likestilling mellom jenter og gutter, om arbeid med likestilling i barnehagen, og om likestilling i barns lek. Dine svar fra spørreskjemaet blir registrert elektronisk.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg
- Få rettet personopplysninger om deg
- Få slettet personopplysninger om deg
- Få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- Å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- *Det vil være jeg og mine veiledere som vil ha tilgang ved behandlingsansvarlig institusjon.*
- *Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med en kode og fiktivt navn som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data.*
- *Hele din deltagelse vil være anonymisert.*

Hva skjer med opplysningene dine når jeg/vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 22.mai.2020. Alle personopplysninger vil bli slettet innen prosjektslutt.

På oppdrag fra Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til bachelorprosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning ved.
- Vårt personvernombud: Hans Christian Ristad, Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning.

Med vennlig hilsen Ingeborg Danielsberg

Prosjektansvarlig: Elsa Fjeldavli og Anne Holla Sivertsen
Danielsberg

Student: Ingeborg

Samtykkeerklæring

Samtykke kan innhentes skriftlig (herunder elektronisk) eller muntlig. Studenten må kunne dokumentere for veileder at du har gitt informasjon og innhentet samtykke fra de du registrerer opplysninger om. Vi anbefaler skriftlig informasjon og skriftlig samtykke som en hovedregel.

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet ”Likestilling og likeverd i barnehagen, hvordan gi jenter og gutter like muligheter” og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i spørreskjema / elektronisk intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca.
22.mai.2020

(Signert av prosjektdeltaker, dato)